

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการยินยอมให้มีการหมิ่นประมาท หรือข้อมูลที่ไม่เหมาะสมอยู่ในระบบคอมพิวเตอร์

ในบทนี้ จะเป็นการวิเคราะห์ผลการศึกษาในเรื่องมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการยินยอมให้มีการหมิ่นประมาทหรือการเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสมอยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ในประเทศไทย โดยแบ่งออกเป็น 4 ปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ (1) ปัญหาการตีความข้อความหมิ่นประมาท (2) ปัญหาการตีความคำว่าข้อมูลที่ไม่เหมาะสม (3) ปัญหาปริมาณและเจตนาของผู้ให้บริการเว็บไซต์ และ (4) ปัญหามาตรการเยียวยาผู้เสียหาย ทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่บทสรุปและข้อเสนอแนะของการศึกษาในบทที่ 5 ต่อไป

4.1 วิเคราะห์ปัญหาการตีความข้อความหมิ่นประมาท

จากการศึกษาวิจัยถึงมาตรการทางกฎหมายในการจัดการกับข้อความหมิ่นประมาทในระบบคอมพิวเตอร์ที่เกิดจากการสื่อสารในระบบอินเทอร์เน็ตซึ่งพบว่ามีหลายรูปแบบ เช่น การส่งอีเมล ระบบกลุ่มข่าว ห้องสนทนา หรือเว็บไซต์ เป็นต้น ซึ่งผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถรับส่งข้อมูลที่มีเนื้อหาอันเป็นการหมิ่นประมาทได้โดยไม่จำกัดเวลาและพื้นที่ เนื่องจากเนื้อหาดังกล่าวมีการเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ไปทั่วโลก รวมทั้งผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยง่าย จึงทำให้เกิดปัญหาการหมิ่นประมาททางเว็บไซต์กระจายออกไปเป็นวงกว้าง และยากต่อการป้องกันหรือกำกับดูแล

จากการศึกษาถึงข้อความหมิ่นประมาทบนอินเทอร์เน็ตหรือบนเว็บไซต์พบว่า คำจำกัดความของคำว่า “ข้อความหมิ่นประมาท” บนอินเทอร์เน็ตยังมีการตีความได้หลายความหมาย และแตกต่างกันออกไปตามมุมมองของแต่ละคน อีกทั้งตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ก็ไม่ได้ให้คำนิยามหรือคำจำกัดความไว้อย่างชัดเจน แต่มีเพียงประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งได้บัญญัติถึงกรณีที่มีการเผยแพร่ภาพหรือข้อความหมิ่นประมาท ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 ซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษ...”

นอกจากนั้น ประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งบัญญัติถึงการหมิ่นประมาทด้วยการ โฆษณา ตามมาตรา 328 ว่า “ถ้าข้อความหมิ่นประมาทนั้นได้กระทำโดยการ โฆษณาด้วยเอกสาร ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนตร์ ภาพ หรือตัวอักษรที่ทำให้ปรากฏด้วยวิธีใด แผ่นเสียงหรือสิ่งบันทึกเสียง บันทึกภาพ หรือบันทึกอักษร กระทำโดยการกระจายเสียง หรือกระทำการป่าวประกาศด้วยวิธีอื่นใด ผู้กระทำต้องระวางโทษ...”

เมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบของ “ความผิดฐานหมิ่นประมาท” ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 ถึงมาตรา 328 และจากคำพิพากษาศาลฎีกาที่เคยวินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานไว้ คำว่า “ใส่ความ” ตามประมวลกฎหมายอาญา ไม่ได้นิยามศัพท์เอาไว้ว่ามีความหมายอย่างไร แต่ตาม พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน อธิบายว่า หมายถึง การพูดหาเหตุร้าย กล่าวหาเรื่องร้ายให้ผู้อื่น ได้รับความเสียหาย โดยศาลฎีกาวินิจฉัยต่อไปอีกว่า การใส่ความต้องเป็นการระบุตัวบุคคลผู้ถูกใส่ความ ด้วยว่าเป็นผู้ใด หรือเป็นที่เข้าใจได้แน่นอนว่าหมายถึงใคร การกล่าวถึงบุคคลอื่น โดยระบุชื่อด้วย ตัวอักษรย่อ หากเป็นที่เข้าใจของบุคคลทั่วไปที่ได้อ่านข้อความนั้นว่าหมายถึงผู้ใด ก็อาจจะเป็น ความผิดฐานหมิ่นประมาทได้ แต่ถ้าไม่อาจทราบได้ว่าหมายถึงผู้ใด ก็ไม่เป็นความผิดฐาน หมิ่นประมาท¹

สำหรับการหมิ่นประมาทด้วยการ โฆษณา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 328 นั้น ผู้กระทำต้องเผยแพร่ข้อความอันเป็นการหมิ่นประมาทออกไปยังสาธารณชน หรือประชาชนทั่วไป มิใช่เป็นเพียงบุคคลใดคนหนึ่ง หรือกลุ่มคนจำนวนหนึ่ง เช่น ในกรณีที่จำเลยส่งหนังสือถึง อ. และ บุคคลอื่นที่เป็นเจ้าของที่ดินใน โครงการบ้านสวนริมทะเลของจำเลยเท่านั้น มีลักษณะเป็นเพียง การแจ้งหรือไขข่าวไปยังกลุ่มบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินใน โครงการดังกล่าวเช่นเดียวกับโจทก์ ยังไม่ถึงกับเป็นการกระจายข่าวไปสู่สาธารณชน หรือประชาชนทั่วไป จึงไม่มีความผิดตามมาตรา 328²

สำหรับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรา 14 บัญญัติว่า “ผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับ ไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ...

(1) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลอันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหาย ต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

¹ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1513/2551.

² คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7788/255.

(3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(5) เผยแพร่หรือส่งต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์ โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1) (2) (3) หรือ (4)

เมื่อพิจารณาจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ทั้งฉบับแล้ว จะเห็นว่า ไม่มีบทบัญญัติในมาตราใดที่บัญญัติถึงความผิดฐานหมิ่นประมาทไว้โดยเฉพาะ แต่มีเพียง มาตรา 14 (1) ซึ่งบัญญัติว่า (1) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอม ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน โดยกฎหมายมาตราดังกล่าวบัญญัติเกี่ยวกับการปลอมข้อมูลคอมพิวเตอร์ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน กับเรื่องข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นเท่านั้น

ด้วยเหตุนี้ คำว่า “ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ” ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรา 14 (1) กับ คำว่า “หมิ่นประมาท” ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326-328 จะมีความหมายเหมือนกันหรือไม่ เพียงใด เห็นว่า คำว่า “ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ” หมายถึง ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ไม่ใช่ข้อมูลจริง กล่าวคือ ความจริงเป็นอย่างหนึ่ง แต่นำเสนอข้อมูลอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งข้อมูลที่น่าเสนอนั้นเป็นข้อมูลที่ไม่ตรงต่อความเป็นจริง โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน เมื่อได้กระทำเพื่อให้ผู้หนึ่งผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่แท้จริง ส่วนความผิดฐานหมิ่นประมาท ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 การจะเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาทนั้น ต้องเป็นการใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ซึ่งน่าจะมีความหมายกว้างกว่าคำว่า “ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ” โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

หากนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งศาลสหรัฐอเมริกาได้ตัดสินในคดี *Stratton Oakmont, Inc. V. Prodigy Services Company*³ โดยตัดสินว่า จำเลยหรือบริษัท Prodigy ต้องรับผิดชอบในการส่งข้อความหมิ่นประมาทบนกระดานข่าว เมื่อมีบุคคลที่ไม่เปิดเผยตัวตนได้ส่งข้อความหมิ่นประมาทบนกระดานข่าวชื่อ “Money Talk” ของจำเลย ซึ่งเป็นกระดานข่าวเกี่ยวกับข้อมูลการเงินที่มีผู้ใช้บริการเป็นจำนวนมากได้เข้ามาอ่าน โดยบุคคลดังกล่าวได้ส่งข้อความกล่าวหา

³ ศาลสหรัฐอเมริกาได้ตัดสินในคดี *Stratton Oakmont, Inc. V. Prodigy Services Company*.

ว่าโจทก์หรือ Stratton Oakmont ซึ่งเป็นบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กระทำการฉ้อโกง โดยโจทก์ได้ยื่นฟ้อง จำเลยว่าเป็นผู้ตีพิมพ์ข้อความหมิ่นประมาทนั้นบนกระดานข่าว “Money Talk” และผู้ดูแลกระดานข่าว ของจำเลยกระทำการในฐานะที่เป็นตัวแทนของจำเลย⁴

ส่วนประเทศอังกฤษ ซึ่งศาลอังกฤษในคดี Godfrey Case โจทก์ในคดีดังกล่าวได้ยื่นฟ้อง จำเลยเกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อความหมิ่นประมาทบนเว็บไซต์ของจำเลย ซึ่งเกิดขึ้น โดยบุคคล ซึ่งไม่ระบุตัวตน โดยใช้นามแฝงว่า “Z Dust” โดยโจทก์ร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งให้จำเลยเปิดเผย ข้อมูลอันจะนำไปสู่ตัวตนที่แท้จริงของผู้กระทำความผิด เช่น หมายเลขไอพีแอดเดรส (IP Address) เมื่อจำเลยได้รับคำบอกกล่าวจาก โจทก์ทางจดหมายแล้ว ได้ทำการลบข้อความดังกล่าวออกจาก เว็บไซต์ของจำเลย และสิทธิในการเข้าถึงข้อความดังกล่าวได้ถูกระงับไปในวันเดียวกันกับที่จำเลย ได้รับคำบอกกล่าวจาก โจทก์ แต่ผู้กระทำความผิดยังคงได้รับการอนุญาตให้ใช้เว็บไซต์ของจำเลยต่อไป ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ผู้กระทำความผิดเผยแพร่ข้อความหมิ่นประมาท โจทก์ต่อไปเป็นจำนวนถึง 90 ข้อความ และจำเลยปฏิเสธที่จะเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของผู้กระทำความผิด เนื่องจากขัดต่อกฎหมาย Data Protection Act 1998 และขัดต่อข้อตกลงและเงื่อนไข (Terms and Conditions) ระหว่างจำเลยและผู้ใช้อินเทอร์เน็ต รวมถึงกฎหมาย Contempt of Court Act 1981 ศาลในคดีดังกล่าวตัดสินว่า ข้อความที่ถูกเผยแพร่ ดังกล่าวเป็นการหมิ่นประมาท⁵

ดังนั้น เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษ ซึ่งใช้ ระบบ Common Law แล้ว จะเห็นได้ว่า ศาลของทั้งสองประเทศได้วินิจฉัยวางบรรทัดฐานเกี่ยวกับ ความผิดฐานหมิ่นประมาททางอินเทอร์เน็ตไว้อย่างชัดเจน แต่สำหรับประเทศไทยยังไม่มีแนว คำพิพากษาศาลฎีกาที่วางบรรทัดฐานในเรื่องความผิดฐานหมิ่นประมาททางอินเทอร์เน็ตไว้ และ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ก็ไม่มีบทบัญญัติ ในมาตราใดที่บัญญัติเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาทในระบบคอมพิวเตอร์ไว้โดยเฉพาะ นั้นย่อมจะทำให้เกิดปัญหาการตีความเกี่ยวกับคำว่า “ข้อความหมิ่นประมาท” ว่า จะถือว่าเป็น ความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 หรือไม่ เพียงใด เพราะกฎหมายมิได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งในกรณีดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ยังไม่มีมาตราใดที่บัญญัติเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาทในระบบ คอมพิวเตอร์ไว้โดยเฉพาะ ดังนั้น จึงควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิด เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 โดยการบัญญัติความผิดเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท

⁴ คดี Stratton Oakmont, Inc. V. Prodigy Services Company.

⁵ คดี Godfrey Case.

ในระบบคอมพิวเตอร์ไว้ให้ชัดเจนในกฎหมายฉบับนี้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาเรื่องการบังคับใช้กฎหมาย หรือปัญหาการตีความความผิดฐานหมิ่นประมาทในอนาคตต่อไป

4.2 วิเคราะห์ปัญหาการตีความคำว่าข้อมูลที่ไม่เหมาะสม

ผลจากการศึกษาคำจำกัดความของคำว่า “ข้อมูลที่ไม่เหมาะสม” บนอินเทอร์เน็ตค่อนข้างมีความหลากหลาย โดยด้านหนึ่งมองว่าเนื้อหาหรือข้อมูลที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ตมีหลายประเภทด้วยกัน ซึ่งส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในเรื่องข้อมูลที่เป็นความผิดกฎหมาย เช่น การเผยแพร่ภาพลามก การหมิ่นประมาท หรือการเผยแพร่ข้อมูลที่ขัดต่อความมั่นคงของสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นต้น ส่วนในอีกด้านหนึ่งมองว่า ข้อมูลที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ตเป็นเนื้อหาที่ไม่ผิดกฎหมาย เพียงแต่ไม่เหมาะสม เนื่องจากขัดต่อศีลธรรม หรือละเมิดต่อบรรทัดฐานของสังคม เช่น การใช้ภาษาหยาบคาย ก้าวร้าว หรือการแสดงความรุนแรงต่างๆ หรือการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองโดยตีค้ายโฆษณาทางการเมืองมีหัวเป็นสุนัข แต่ตัวเป็นคน หรือกรณีพระแสดงท่าแพลงกึ่ง หรือกรณีพระภิกษุสวมแว่นตาดำถือกระเป๋าอี้ห้อดั่ง หรือพระภิกษุนั่งเครื่องบินส่วนตัว เป็นต้น

สำหรับเรื่องข้อมูลหรือเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ตนั้น เมื่อพิจารณาตามกฎหมายไทยแล้ว พบว่า ยังไม่มีกฎหมายบัญญัติความผิดเกี่ยวกับเรื่อง “ข้อมูลที่ไม่เหมาะสม” บนอินเทอร์เน็ตไว้อย่างชัดเจน แต่มีเพียงพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรา 14 บัญญัติว่า “ผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ...

(1) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลอันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

(3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

(4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(5) เผยแพร่หรือส่งต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์ โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม

(1) (2) (3) หรือ (4)

เมื่อพิจารณาจากพระราชบัญญัติดังกล่าว จะเห็นว่า ยังไม่มีกฎหมายบัญญัติความผิดเกี่ยวกับเรื่อง “ข้อมูลที่ไม่เหมาะสม” บนอินเทอร์เน็ตไว้อย่างชัดเจน ซึ่งนั่นย่อมจะทำให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย ถ้าหากมีการเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ตเกิดขึ้น และจะสามารถดำเนินการอย่างไรได้บ้าง นอกจากนี้ ตามกฎหมายไทยยังไม่มีการแยกแยะระหว่างคำว่า “เนื้อหาที่ผิดกฎหมาย” กับคำว่า “เนื้อหาที่ไม่เหมาะสม” นั้น ว่าแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งหากวิเคราะห์แล้วจะเห็นได้ว่า เนื้อหาที่ผิดกฎหมายนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายอาญาเสมอ แต่ในขณะที่เนื้อหาหรือข้อมูลที่ไม่เหมาะสมนั้น อาจจะเป็นความผิดอาญาหรือไม่เป็นความผิดก็ได้ เนื่องจากข้อมูลหรือเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่เป็นไปในเชิงภาวะวิสัย (Subjectivity) ซึ่งขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล และตามบริบททางสังคมของแต่ละประเทศมากกว่า โดยเฉพาะเนื้อหาที่มีความรุนแรง การใช้ภาษาหยาบคาย ก้าวร้าว การใช้ข้อความที่อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดจนนำไปสู่การทะเลาะเบาะแว้ง หรือความแตกแยกของสังคม หรือการข่มขู่ปลุกปั่นที่อาจก่อให้เกิดการกระทำผิดกฎหมาย เป็นต้น ซึ่งข้อมูลหรือเนื้อหาเหล่านี้อาจจะไม่ถือว่าเป็นความผิดตามกฎหมายไทยโดยตรง แต่ก็จัดว่าเป็นข้อมูลหรือเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม ซึ่งในการจัดการกับปัญหาเรื่องข้อมูลหรือเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ตดังกล่าว จำเป็นต้องมีมาตรการจัดการอย่างอื่นนอกจากการบังคับใช้กฎหมายโดยตรง

ถ้าหากพิจารณาเปรียบเทียบกับรายงานของคณะกรรมการสหภาพยุโรป (European Commission)⁶ ซึ่งได้ให้ความหมายของคำว่า “เนื้อหาที่ไม่เหมาะสม” ว่า เนื้อหาใดเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมหรือไม่ นั่นขึ้นอยู่กับความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมของแต่ละประเทศที่อาจมีเกณฑ์ในการกำหนดว่า เนื้อหาใดเป็นสิ่งที่สามารถยอมรับได้ และเนื้อหาใดเป็นสิ่งที่ไม่สามารถยอมรับได้” จากนิยามความหมายดังกล่าว แสดงถึงความแตกต่างระหว่างคำว่า “เนื้อหาที่ผิดกฎหมาย” และคำว่า “เนื้อหาที่ไม่เหมาะสม” ว่า เนื้อหาที่ผิดกฎหมายเป็นสิ่งที่ได้รับการบัญญัติไว้เป็นความผิดตามกฎหมายอาญา ในขณะที่เนื้อหาที่ไม่เหมาะสมเป็นสิ่งที่ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ นอกจากนั้น ยังมีรายงานการประชุมอีกฉบับหนึ่งของ คณะกรรมการสหภาพยุโรป (European Commission) ที่พยายามให้คำจำกัดความของคำว่า “เนื้อหาที่ไม่เหมาะสม” เป็นการเพิ่มเติมอีกในระยะเวลาต่อมา ได้แก่ Green Paper on the Protection of Minors and Human Dignity in Audiovisual and Information Services ซึ่งได้กล่าวถึงความแตกต่างของเนื้อหาที่ผิดกฎหมาย และเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมไว้ คือ ประการแรก เนื้อหาที่ผิดกฎหมาย เป็นเนื้อหาที่ประเทศต่างๆ อาจห้ามไม่ให้ประชาชนเข้าถึง (“Banned” Material) โดยไม่คำนึงถึงระดับอายุของผู้ใช้ และความแตกต่างทางด้านกฎหมายของแต่ละประเทศ ซึ่งเนื้อหาประเภทดังกล่าวได้แก่ เนื้อหาที่ละเมิดศักดิ์ศรีแห่งความ

⁶ รายงานของคณะกรรมการสหภาพยุโรป (European Commission).

เป็นมนุษย์ เช่น ภาพลามกเด็ก และการข่มขู่ปลุกปั่นเกี่ยวกับเชื้อชาติ หรือความเกลียดชังอื่นใด การแบ่งแยกเชื้อชาติ หรือความรุนแรงอื่นๆ ประการที่สอง เนื้อหาที่ไม่เหมาะสม เป็นเนื้อหาที่อาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทั้งทางด้านกายและจิตใจของเด็ก และเป็นเนื้อหาที่สามารถเข้าถึงได้เฉพาะผู้ใหญ่เท่านั้น⁷

ประเทศอังกฤษ มีความพยายามดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาการเผยแพร่เนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ตตามข้อเสนอแนะที่ได้รับจากรายงานการประชุมของ คณะกรรมการสหภาพยุโรป (European Commission) เพื่อให้เกิดการสื่อสารที่มีความสอดคล้องในระหว่างประเทศสมาชิกในสหภาพยุโรป โดยในปี ค.ศ. 1996 มีการตั้งหน่วยงานอิสระเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผนการสร้างเชื่อมั่นให้กับผู้ให้บริการบนอินเทอร์เน็ตโดยการกำกับดูแลตนเอง (Self-Regulation) ที่ชื่อว่า “Internet Watch Foundation (IWF)”⁸ ซึ่งแผนการดังกล่าวได้ส่งต่อไปยังกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม (Department of Trade and Industry หรือ DTI) เพื่อตรวจสอบ จากรายงานการประชุมเกี่ยวกับแผนงานฉบับดังกล่าว DTI ได้จำแนกมาตรการในการกำกับดูแลเนื้อหาต่างๆ บนอินเทอร์เน็ตไว้ด้วยกัน 3 ประเภท ได้แก่ (1) เนื้อหาที่ผิดกฎหมาย (Illegal Content) (2) เนื้อหาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (Unlawful Content) และ (3) เนื้อหาที่ไม่เหมาะสม (Offensive Content)⁹

สำหรับเนื้อหาที่ผิดกฎหมาย (Illegal Content) ที่เป็นการผิดทางอาญา เช่น วิดีโอ X ซึ่งมีเด็กเป็นผู้ร่วมแสดงด้วย หรือการเสนอขายยาเสพติดหรือยาปลอมบนอินเทอร์เน็ต ส่วนเนื้อหาประเภทที่สอง ได้แก่ เนื้อหาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (Unlawful Content) เป็นเนื้อหาที่เป็นการละเมิดสิทธิของเอกชนทั่วไป ซึ่งสิทธิดังกล่าวได้รับรองไว้ตามกฎหมาย และไม่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบทางอาญา และเนื้อหาประเภทสุดท้าย ได้แก่ เนื้อหาที่ไม่เหมาะสม (Offensive Content) และไม่ได้เป็นเนื้อหาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่เป็นเนื้อหาที่เป็นอันตราย หรือไม่เหมาะสมต่อประชาชน หรือต่อคุณค่าหรือความรู้สึกของประชาชน เช่น เผยแพร่ภาพวาดล้อเลียนศาสดาของศาสนาใดศาสนาหนึ่ง หรือการกินอาหารแบบเปิบพิสดาร เป็นต้น

ส่วนสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ในปี ค.ศ. 1996 ได้ทำการก่อตั้งหน่วยงานใหม่เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการผลักดันให้มีการกำกับดูแลตนเองบนอินเทอร์เน็ต คือ “Internet Content Task

⁷ Green Paper on the Protection of Minors and Human Dignity in Audiovisual and Information Services.

⁸ ผู้ให้บริการบนอินเทอร์เน็ต โดยการกำกับดูแลตนเอง (Self-Regulation) ที่ชื่อว่า “Internet Watch Foundation (IWF)”.

⁹ Internet Watch Foundation (IWF).

Force (ICTF)” โดย ICTF¹⁰ ได้แบ่งประเภทของเนื้อหาบนอินเทอร์เน็ตออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ (1) เนื้อหาที่ผิดกฎหมายอาญาในประเทศต่างๆ (2) เนื้อหาที่ผิดกฎหมายอาญาเฉพาะในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (3) เนื้อหาที่ไม่เหมาะสม

สำหรับเครือรัฐออสเตรเลีย มีกฎหมายเกี่ยวกับการเผยแพร่เนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ต ได้แก่ กฎหมาย Online Service Acts 1999 (Landmarks) โดยใช้คำว่าเนื้อหาที่เป็น “Unsuitable content” และเนื้อหาที่เป็น “Offensive Content” แทน ซึ่งการกำกับดูแลเนื้อหาประเภทดังกล่าวขึ้นอยู่กับหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานที่เรียกว่า “Office of the Film and Literature Classification” ซึ่งตามกฎหมายฉบับดังกล่าว กำหนดให้เนื้อหาที่จัดอยู่ในประเภท RC หรือ X เป็นเนื้อหาต้องห้ามในการเผยแพร่บนอินเทอร์เน็ต ซึ่งกฎหมายดังกล่าวมีบทบัญญัติอื่นที่รวมถึงการจำกัดการเข้าถึงเนื้อหาที่มีลักษณะอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อวิญญูชน รวมบทบัญญัติที่คุ้มครองเด็กจากเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมต่อเด็ก

ในท้ายที่สุดคือ ประเทศสหรัฐอเมริกา มีความพยายามในการกำกับดูแลเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ต โดยการออกกฎหมายเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตฉบับแรก ได้แก่ Communication Decency Act 1996 (CDA) ซึ่งกล่าวถึงการจำกัดการเผยแพร่เนื้อหาโป๊ เปลือยที่ไม่เหมาะสม (Indecent Material) หรือเนื้อหาหยาบคายในเรื่องเพศ (Filthy Material) ของประชาชนทั่วไป แต่ได้รับการต่อต้านจากกลุ่มว่า การจำกัดเสรีภาพของประชาชนดังกล่าวขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ ทำให้ต่อมาในปี ค.ศ. 1998 ได้มีการออกกฎหมายฉบับใหม่แทนที่กฎหมาย CDA คือ Child Online Protection Act 1998

เมื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงการจำกัดความหมายของเนื้อหาที่ผิดกฎหมาย กับเนื้อหาหรือข้อมูลที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ตของประเทศต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า คำจำกัดความของคำว่า “เนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ต” ไม่ว่าจะจากคณะกรรมการสหภาพยุโรป (European Commission) และจากประเทศต่างๆ ได้แก่ ประเทศอังกฤษ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เครือรัฐออสเตรเลีย และประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเน้นไปที่เนื้อหาที่ไม่เหมาะสมต่อเด็กและเยาวชนเป็นหลัก แสดงให้เห็นว่าประเทศต่างๆ เหล่านี้ ก่อนข้างให้ความสำคัญต่อการคุ้มครองเด็กและเยาวชนมากกว่าการคุ้มครองประชาชนทั่วไป ในขณะที่คำว่า “เนื้อหาที่ผิดกฎหมาย” ไม่เป็นปัญหาในการจำกัดความหมาย เนื่องจากเป็นเนื้อหาที่ผิดกฎหมายอาญาของประเทศต่างๆ อยู่แล้ว ซึ่งความสำคัญในการแยกแยะความแตกต่างระหว่างเนื้อหาที่ผิดกฎหมาย และเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมดังกล่าวนี้

¹⁰ ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ในปี ค.ศ. 1996 ได้ทำการก่อตั้งหน่วยงานใหม่ให้มีหน้าที่รับผิดชอบในการผลักดันให้มีการกำกับดูแลตนเองบนอินเทอร์เน็ต คือ “Internet Content Task Force (ICTF)” โดย ICTF.

ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่า ประเทศไทยจึงควรมีการบัญญัติกฎหมาย หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายในเรื่องของ “ข้อมูลหรือเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม” เช่น ข้อมูลที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ สถาบันครอบครัว รวมทั้งข้อมูลที่ไม่เหมาะสมเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน โดยเพิ่มเติมการหลักการดังกล่าวเข้าไปในบทบัญญัติของกฎหมายเดิมที่มีอยู่ และกำหนดบทลงโทษบุคคลที่ฝ่าฝืนเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ตหรือเว็บไซต์ด้วย ทั้งนี้ เพื่อขจัดปัญหาในเรื่องการเผยแพร่เนื้อหาหรือข้อมูลที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ตให้ลดน้อยลง หรือให้หมดสิ้นไปจากสังคมไทย และเพื่อรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมดีของประชาชนให้ดำรงอยู่ตลอดไป

4.3 วิเคราะห์ปัญหานิยามและเจตนาของผู้ให้บริการเว็บไซต์

จากการศึกษาพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรา 15 ที่บัญญัติว่า “ผู้ให้บริการผู้ใด จงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ตามมาตรา 14 ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา 14” เมื่อพิจารณาจากถ้อยคำที่ว่า “ผู้ใดจงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิด...” แสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการให้ผู้ให้บริการมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ตรวจสอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นความผิดตามมาตรา 14 ด้วย

หากพิจารณาความผิดตามพระราชบัญญัติเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรา 15 แล้ว จะเห็นว่า กฎหมายได้ให้นิยามศัพท์ไว้ว่า “ผู้ให้บริการ” หมายความว่า

(1) ผู้ให้บริการแก่บุคคลอื่นในการเข้าสู่อินเทอร์เน็ต หรือให้สามารถติดต่อถึงกันโดยประการอื่น โดยผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการในนามของตนเอง หรือในนาม หรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น

(2) ผู้ให้บริการเก็บรักษาข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น”

ถ้าหากพิจารณาถึงการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในมาตรา 15 แล้ว จะเห็นได้ว่ากฎหมายมีเจตนารมณ์มุ่งที่จะเอาผิดเฉพาะตัว “ผู้ให้บริการ” เท่านั้น ส่วนบุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่ผู้ให้บริการจึงไม่ต้องรับผิดชอบตามมาตรา 15 นี้ ซึ่งถ้าหากมีผู้มาเช่าพื้นที่บนเว็บไซต์ หรือมีผู้ให้บริการบนเว็บไซต์ซึ่งมิใช่เป็นผู้ให้บริการตามความหมายในตามพระราชบัญญัติเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 กฎหมายย่อมไม่อาจบังคับหรือลงโทษบุคคลดังกล่าวได้ นี่จึงถือว่าเป็นข้อบกพร่องของกฎหมายอีกประการหนึ่งที่ปรากฏ

นอกจากนั้น ผู้ให้บริการจะต้องรับผิดชอบตามมาตรา 15 นั้น ต่อเมื่อได้ให้การสนับสนุน หรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา 14 ในระบบคอมพิวเตอร์ที่ตนมีหน้าที่ควบคุม หรือดูแล

เพื่อไม่ให้ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ไปกระทำความผิด ซึ่งเท่ากับเป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดหน้าที่ให้ ผู้ให้บริการจะต้องใช้ความระมัดระวังไม่ให้มีการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการไปใช้ในการ กระทำผิด แต่ปัญหาก็คือ หากมีการเข้าพื้นที่เว็บไซต์ หรือผู้ใช้บริการเป็นบุคคลอื่น ซึ่งผู้ให้บริการ ไม่ได้เข้าไปควบคุมดูแล ในกรณีเช่นนี้ ผู้เช่าหรือผู้ใช้บริการดังกล่าวถ้าหากได้กระทำความผิดตาม มาตรา 14 จะต้องรับผิดชอบตามมาตรา 15 ด้วยหรือไม่ เพราะผู้เช่า หรือผู้ใช้บริการ มิใช่ผู้ให้บริการตาม นิยามศัพท์ที่กำหนดไว้ ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรา 15 แต่อย่างไร

ส่วนคำว่า “จงใจ” ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรา 15 เมื่อพิจารณาจากเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มุ่งเน้นให้เห็นว่า “จงใจ” นั้น ผู้ให้บริการต้องรู้ว่ามีกระทำความผิดตามมาตรา 14 อาทิเช่น มีการแจ้งเตือน หรือแจ้งให้ผู้ให้บริการ รับรู้ รับทราบแล้วว่า มีข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมดูแลของผู้ให้บริการนั้นมีลักษณะ เป็นความผิดตามมาตรา 14 แต่ผู้ให้บริการดังกล่าวยังไม่ดำเนินการใดๆ อย่างเหมาะสมกับ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าว

เมื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความรับผิด ของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตในปี ค.ศ. 1991 ซึ่งปรากฏอยู่ในคดี *Cubby, Inc V. CompuServe, Inc*¹¹ โดยศาลประเทศสหรัฐอเมริกาคัดสินว่า ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต หรือบริษัท CompuServe ซึ่งเป็น ผู้ให้บริการกระดานข่าวหนังสือพิมพ์ โดยมีสมาชิกซึ่งสามารถเข้าถึงระบบกระดานข่าวดังกล่าว และสามารถอ่านจดหมายข่าวซึ่งมีชื่อหัวข้อว่า “Romeoville USA” ซึ่งมีข้อความหมิ่นประมาทโจทก์ อยู่ในนั้นด้วย โดยในการให้บริการกระดานข่าวนี้นี้บริษัท CompuServe ได้ทำสัญญาฉบับบริษัท Cameron Communications ให้ทำหน้าที่จัดการและตรวจสอบเนื้อหาบนกระดานข่าว ซึ่งบริษัท Cameron Communications ได้ทำสัญญากับ Don Fitzpatrick เพื่อเป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมดเกี่ยวกับเนื้อหาของ จดหมายข่าวอีกทีหนึ่ง โดยบริษัท CompuServe ไม่มีโอกาสตรวจสอบเนื้อหาในจดหมายข่าวก่อนที่จะ เผยแพร่ไปยังสมาชิกของกระดานข่าว โจทก์ได้ยื่นฟ้องจำเลยหรือบริษัท CompuServe ให้รับผิดชอบ ในการตีพิมพ์ข้อความหมิ่นประมาท โดยบริษัท CompuServe ต่อบุคคลนั้นได้กระทำในฐานะเป็น ผู้จัดจำหน่ายเท่านั้น ไม่ได้กระทำการเป็นผู้ตีพิมพ์ข้อความดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ จำเลยจึงไม่ต้องรับผิด เนื่องจากจำเลยไม่รู้และไม่มีเหตุอันควรรู้ถึงเนื้อหาดังกล่าว¹² โดยศาลประเทศสหรัฐอเมริกาใช้หลัก พิจารณาว่า โดยทั่วไปบุคคลที่ตีพิมพ์ข้อความหมิ่นประมาทต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย แต่บุคคล

¹¹ ประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความรับผิดของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตในปี ค.ศ. 1991 ซึ่งปรากฏอยู่ใน คดี *Cubby, Inc V. CompuServe, Inc.*

¹² คดี *Cubby, Inc V. CompuServe, Inc.*

ซึ่งเป็นเพียงผู้ขนส่งและห้องสมุดไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย หากบุคคลดังกล่าวไม่รู้หรือไม่มีเหตุอันควรรู้ถึงข้อความหมิ่นประมาท นอกจากนั้นบุคคลซึ่งเป็นผู้จัดทำหน้าต้องได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายรัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกา ซึ่งศาลประเทศสหรัฐอเมริกาได้วินิจฉัยในคดีนี้ว่า บริษัท CompuServe มีฐานะเป็นเพียงผู้ให้บริการห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ที่แสวงหากำไร และไม่มีโอกาสที่จะใช้อำนาจในฐานะบรรณาธิการ (Editorial Control) ในการตรวจสอบเนื้อหาในจดหมายดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ ศาลจึงตัดสินว่า บริษัท CompuServe เป็นเพียงผู้จัดทำหน้า และกฎหมายรัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกาคุ้มครองการให้บริการฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์เช่นเดียวกับผู้จัดทำหน้า และโจทก์ไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่า จำเลยรู้หรือมีเหตุอันควรรู้ถึงข้อความหมิ่นประมาทนั้น ดังนั้น ศาลจึงตัดสินว่า บริษัท CompuServe ไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาท

ต่อมาในปี ค.ศ. 1995 ศาลสหรัฐอเมริกาได้ตัดสินในคดี Stratton Oakmont, Inc. V. Prodigy Services Company ในทางตรงกันข้ามกับคดีข้างต้น โดยตัดสินว่า จำเลยหรือบริษัท Prodigy ต้องรับผิดชอบในการส่งข้อความหมิ่นประมาทบนกระดานข่าว เมื่อมีบุคคลที่ไม่เปิดเผยตัวตนได้ส่งข้อความหมิ่นประมาทบนกระดานข่าวชื่อ "Money Talk" ของจำเลย ซึ่งเป็นกระดานข่าวเกี่ยวกับข้อมูลการเงินที่มีผู้ใช้บริการเป็นจำนวนมากได้เข้ามาอ่าน โดยบุคคลดังกล่าวได้ส่งข้อความกล่าวหาว่าโจทก์หรือ Stratton Oakmont ซึ่งเป็นบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กระทำการฉ้อโกง โดยโจทก์ได้ยื่นฟ้องจำเลยว่าเป็นผู้ตีพิมพ์ข้อความหมิ่นประมาทนั้นบนกระดานข่าว "Money Talk" และผู้ดูแลกระดานข่าวของจำเลยกระทำการในฐานะที่เป็นตัวแทนของจำเลย โดยจำเลยยกข้อต่อสู้ในคดี Cubby ซึ่งศาลตัดสินว่า การกระทำของจำเลยเกี่ยวกับการส่งข้อความบนกระดานข่าวมีลักษณะเป็นผู้ตีพิมพ์ไม่ใช่ผู้จัดทำหน้า เนื่องจากจำเลยได้ใช้อำนาจบรรณาธิการ(Editorial Control) ในการตรวจสอบเนื้อหาของข้อความบนกระดานข่าวของจำเลย โดยจำเลยได้ใช้แนวทางการติดตั้งโปรแกรมซอฟต์แวร์ตรวจสอบเนื้อหาอัตโนมัติเพื่อลบการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสมออกจากกระดานข่าวของจำเลย ซึ่งรวมถึงการส่งข้อความที่ไม่เหมาะสมอาจถูกลบออกไปเช่นเดียวกัน โดยจำเลยได้ว่าจ้างผู้ดูแลกระดานข่าวเป็นผู้ดำเนินการตามแนวทางดังกล่าว ซึ่งศาลตัดสินว่า จำเลยมีนโยบายเป็นของตนเองที่ใช้เทคโนโลยีกั้นกรองและใช้การตัดสินใจของพนักงานของจำเลยในการตรวจสอบเนื้อหา จำเลยจึงมีฐานะเป็นผู้ตีพิมพ์ และจำเลยได้ใช้อำนาจของบรรณาธิการซึ่งเป็นการควบคุมโดยตรงในฐานะหัวหน้ากระดานข่าว ซึ่งต้องรับผิดชอบในการตรวจสอบและแก้ไขเนื้อหาบนกระดานข่าว และบุคคลดังกล่าวได้กระทำการเป็นตัวแทนของจำเลย ดังนั้น จำเลยจึงต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย ผลจากคดีนี้ ทำให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตเกิดความหวาดกลัวเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการใช้อำนาจบรรณาธิการในการตรวจสอบเนื้อหาซึ่งละเมิดลิขสิทธิ์ หรือการเผยแพร่เนื้อหาลามกอยู่บนพื้นที่ให้บริการของตน ส่งผลทำให้รัฐสภาสหรัฐอเมริกาได้เร่งการคัดค้านคดี Stratton Oakmont Case

และการกำหนดความรับผิดของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต เนื่องมาจากประเทศสหรัฐอเมริกาถือว่า อินเทอร์เน็ตเป็นพลังขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งรัฐสภาสหรัฐอเมริกาได้ตอบรับปัญหา ดังกล่าว โดยการออกกฎหมาย Communication Decency Act 1996 (CDA) เพื่อเป็นกฎหมายที่ให้ ความคุ้มกัน (Immunity) แก่ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตจากความรับผิดเกี่ยวกับการหมิ่นประมาท บนอินเทอร์เน็ต โดยกฎหมายฉบับดังกล่าวได้ให้ความคุ้มครองผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตจากความรับผิด ในการหมิ่นประมาททางอินเทอร์เน็ต และทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างการใช้อำนาจบรรณาธิการ (Editorial Control) ในการตรวจสอบเนื้อหาของสื่อประเภทอื่น กับ ผู้ให้บริการในระบบอินเทอร์เน็ต

ในปัจจุบันประเทศอังกฤษได้บัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดของผู้ให้บริการ อินเทอร์เน็ต ได้แก่ กฎหมาย The Defamation Act 1996 และกฎหมาย Statutory Instrument 2002 No. 2013 ซึ่งปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการหมิ่นประมาทที่มีอยู่เดิม โดยเฉพาะในส่วนของ บทบัญญัติเกี่ยวกับการจำกัดความรับผิดของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต และเพื่อให้การบังคับใช้ กฎหมายภายในประเทศอังกฤษเป็นไปอย่างสอดคล้องกับกฎหมาย The Electronic Commerce (EC Directive) Regulation 2002 ของสหภาพยุโรป ซึ่งแต่เดิมนั้นกฎหมายคอมมอนลอว์ ได้กำหนด ความรับผิดของสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ หรือหนังสือ โดยกำหนดให้บุคคลที่อยู่ในฐานะ “ผู้พิมพ์” (Publisher) จะมีความรับผิดขั้นต้น (Prima Facie Responsibility) ในการพิมพ์เผยแพร่ข้อความ หมิ่นประมาท (Defamatory Statement) เนื่องจากบุคคลดังกล่าวมีฐานะเป็นผู้พิมพ์ขั้นต้น คำว่า “ผู้พิมพ์” (Publisher) โดยทั่วไปมีความหมายอย่างกว้าง หมายถึง ผู้เขียน (Writer) ข้อความอันเป็น หมิ่นประมาท และรวมถึงบรรณาธิการ (Editor) ผู้พิมพ์ (Printer) ผู้พิมพ์และเจ้าของหนังสือพิมพ์ (Publisher or Owner of Newspaper) หรือบริษัทการพิมพ์ (Publishing Company) ดังนี้ บุคคลที่อยู่ใน ฐานะผู้พิมพ์ขั้นต้น จะต้องรับผิดในการหมิ่นประมาทด้วย แม้ว่าการเผยแพร่ข้อความอันเป็น หมิ่นประมาทจะไม่ได้เกิดจากการประมาทเลินเล่อของคนก็ตาม แต่ “ผู้จำหน่าย” (Distributor) เช่น ตัวแทนจำหน่าย ร้านขายหนังสือ หรือบุคคลที่มีส่วนร่วมในการพิมพ์ เช่น ผู้แต่ง หรือผู้ประพันธ์ (Author) และบรรณาธิการ (Editor) ไม่ต้องรับผิดในการหมิ่นประมาทดังเช่นผู้พิมพ์

อย่างไรก็ตาม บางประเทศที่ใช้ระบบคอมมอนลอว์ เช่น ประเทศอังกฤษ และประเทศ สหรัฐอเมริกา ซึ่งมีกฎหมายเกี่ยวกับการหมิ่นประมาทได้กำหนดข้อยกเว้นความรับผิดแก่ผู้จำหน่าย ไว้ในบางกรณี เนื่องจากการส่งหนังสือพิมพ์ให้แก่ผู้จำหน่าย เพื่อทำการจัดจำหน่ายให้แก่ผู้ขาย (Vendor) แตกต่างจากผู้พิมพ์ ซึ่งมีอำนาจในการใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจอย่างเสรีเกี่ยวกับ เนื้อหาในการพิมพ์ ดังนั้น ผู้จัดจำหน่ายจึงไม่ต้องรับผิดในการหมิ่นประมาทเช่นเดียวกันกับผู้พิมพ์

ในส่วนสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมีการบัญญัติกฎหมายพิเศษหลายฉบับ เช่น กฎหมาย Teledienstegesetz (TDG) และสนธิสัญญา Medienstaatsvertrag (MDSStV) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

กฎหมาย Teledienstegesetz (TDG)¹³ ซึ่งกฎหมายฉบับนี้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ให้บริการ และได้มีการเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตในปี ค.ศ. 2001 ซึ่งนิยามความหมายของคำว่า “ผู้ให้บริการ” หมายถึง บุคคลธรรมดา หรือนุคคลตามกฎหมายที่เป็นเจ้าของบริการ หรือเป็นผู้ให้บริการให้สามารถเข้าใช้ หรือเข้าถึงการใช้งานติดต่อสื่อสารและโทรคมนาคม

จะเห็นได้ว่า ตามบทบัญญัติของกฎหมายสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีดังกล่าว แต่เพียง “การรับรู้” ถึงข้อมูลนั้นอย่างเดียวยังไม่เพียงพอที่จะถือว่าเป็นความผิด แต่ต้องประกอบด้วย การกระทำภายใต้เงื่อนไขในเรื่องความสามารถทางด้านเทคนิค และความสมเหตุสมผลที่ไม่ก่อให้เกิดภาระแก่ผู้ให้บริการมากเกินไปด้วย จึงจะถือว่าเป็นความผิดตามกฎหมายดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายไทยแล้ว จะเห็นว่า การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ใน มาตรา 15 นั้น กฎหมายมุ่งที่จะเอาผิดเฉพาะตัว “ผู้ให้บริการ” ต่อเมื่อได้ให้การสนับสนุน หรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา 14 ในระบบคอมพิวเตอร์ที่ตนมีหน้าที่ควบคุม หรือดูแลเพื่อไม่ให้ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ไปกระทำความผิดเท่านั้น ส่วนบุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่ผู้ให้บริการ เช่น ผู้มาเช่าพื้นที่บนเว็บไซต์ หรือผู้ใช้บริการบนเว็บไซต์ จึงไม่ต้องรับผิดชอบตามมาตรา นี้เนื่องจากมิใช่เป็นผู้ให้บริการตามความหมายในตามพระราชบัญญัติเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เนื่องจากไม่มีอำนาจที่จะตรวจสอบหรือควบคุมเนื้อหาของข้อมูลนั้นได้ แต่ถ้าหากมีเจตนาที่น่าจะมีความผิดด้วย ส่วนในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี การรับรู้ถึงข้อมูลนั้นอย่างเดียวยังไม่เพียงพอที่จะถือว่าเป็นความผิด แต่ต้องประกอบด้วย การกระทำภายใต้เงื่อนไขในเรื่องความสามารถทางด้านเทคนิค และความสมเหตุสมผลที่ไม่ก่อให้เกิดภาระแก่ผู้ให้บริการมากเกินไปด้วย จะเห็นได้ว่า นี่คือ ความแตกต่างระหว่างกฎหมายไทย กับกฎหมายสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

4.4 วิเคราะห์ปัญหามาตรการเยียวยาผู้เสียหาย

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาในการเผยแพร่ข้อความหมิ่นประมาท หรือข้อมูลที่ไม่เหมาะสมของผู้ให้บริการเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ตนั้นเป็นปัญหาที่ประเทศต่างๆ ทั่วโลกพยายามหามาตรการในการจัดการกับปัญหานี้ ด้วยเหตุผลที่ว่ามาตรการที่มีอยู่เดิมนั้นไม่สามารถจัดปัญหาการเผยแพร่ข้อความหมิ่นประมาท หรือข้อมูลที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ตเป็นได้อย่างเพียงพอ ในปัจจุบัน อาจแบ่งมาตรการแก้ไขเยียวยาออกเป็น 4 แนวทาง ดังนี้

¹³ ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมีการบัญญัติกฎหมายพิเศษหลายฉบับ เช่น กฎหมาย Teledienstegesetz (TDG) และสนธิสัญญา Medienstaatsvertrag (MDSStV).

1) การบังคับใช้กฎหมายอาญา

การบังคับใช้กฎหมายอาญาซึ่งถือว่าเป็นมาตรการที่ประเทศส่วนใหญ่ใช้เป็นมาตรการหลัก เพื่อขจัดปัญหาเกี่ยวกับข้อความหมิ่นประมาท หรือข้อมูลที่ไม่เหมาะสมและผิดกฎหมาย โดยเฉพาะในหลายประเทศได้มีการออกกฎหมายที่เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตเพื่อควบคุมการเผยแพร่ข้อมูลที่ผิดกฎหมายขึ้นโดยตรง เช่น กฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมภาพลามกของประเศสหรัฐอเมริกา หรือ Communication Decency Act 1996 (CDA)¹⁴ และต่อมารัฐสภาสหรัฐอเมริกาได้ออกกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมภาพลามกเด็กฉบับใหม่ อันได้แก่ Child Pornography Protection Act 1996 (CPPA) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองเด็กจากการเข้าถึงสิ่งลามกบนอินเทอร์เน็ต และเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเข้าไปมีส่วนร่วมในการผลิตภาพลามกบนอินเทอร์เน็ต หรือการที่เด็กตกอยู่ในสภาพที่ไม่เหมาะสม นอกจากนี้ หลายประเทศยังมีการกำหนดความรับผิดชอบของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรปอื่นๆ

ในส่วนประเทศไทยนั้น มาตรการที่ใช้บังคับ คือ ประมวลกฎหมายอาญา ในความผิดฐานเผยแพร่ภาพหรือข้อความหมิ่นประมาท ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 นอกจากนี้ หากมีการเผยแพร่ภาพหรือข้อความหมิ่นประมาทด้วยการ โฆษณาออกไปสู่สาธารณชนก็ต้องรับผิดชอบตาม มาตรา 328 รวมทั้ง ความผิดฐานเผยแพร่ภาพลามก ซึ่งความผิดเกี่ยวกับภาพลามกนั้น นอกจากผู้ผลิตต้องรับโทษตามกฎหมายแล้ว ผู้มีไว้หรือนำเข้าในราชอาณาจักร หรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ก็ถือว่ามีความผิดเช่นเดียวกัน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287

นอกจากนี้ ยังมีพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ซึ่งบัญญัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้ให้บริการไว้ในมาตรา 15 ต่อเมื่อผู้ให้บริการได้ให้การสนับสนุน หรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา 14 ในระบบคอมพิวเตอร์ที่ตนมีหน้าที่ควบคุม หรือดูแลเพื่อไม่ให้ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ไปกระทำความผิด ซึ่งเท่ากับเป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดหน้าที่ให้ผู้ให้บริการจะต้องระมัดระวังไม่ให้มีการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการกระทำความผิดขึ้น

2) การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลตนเอง

ในหลายประเทศได้กำหนดนโยบายสนับสนุนให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอินเทอร์เน็ตใช้มาตรการในการกำกับดูแลตนเอง โดยมีนโยบายสนับสนุนให้มีการติดตั้งเทคโนโลยีเพื่อการถ่วงดุลหรือปิดกั้นข้อมูลหรือเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งประเทศที่ใช้แนวทางนี้ ได้แก่ ประเทศอังกฤษ ประเทศแคนาดา รวมถึงประเทศต่างๆ ในกลุ่มสหภาพยุโรป

¹⁴ กฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมภาพลามกของประเศสหรัฐอเมริกา หรือ Communication Decency Act 1996 (CDA).

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม ซึ่งประเทศเหล่านี้ไม่ได้กำหนดให้เนื้อหาที่ไม่เหมาะสมกับเด็กและเยาวชนเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย แต่ต้องการขจัดปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมต่อเด็กและเยาวชน

3) สนับสนุนให้มีการใช้มาตรการทางเทคนิค

ปัจจุบันรัฐบาลในหลายประเทศส่วนใหญ่ ได้มีการสนับสนุนให้ใช้มาตรการทางเทคนิคในการกำกับดูแลเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ต เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา และเครือรัฐออสเตรเลีย โดยรัฐบาลได้สนับสนุนให้ผู้ประกอบการอินเทอร์เน็ตพัฒนาเทคโนโลยีในการควบคุมเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ต รวมทั้งกำหนดภาระหน้าที่ของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต เช่น หน้าที่ในการลงเนื้อหาที่ผิดกฎหมาย หน้าที่ในการตรวจสอบอายุของผู้ใช้ที่เป็นเด็ก นอกจากนี้รัฐบาลหลายประเทศยังสนับสนุนให้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตและผู้ปกครองใช้มาตรการทางเทคนิคเพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าวด้วย

4) การออกเป็นคำสั่งให้มีการปิดกั้น

การปิดกั้นเนื้อหาบนอินเทอร์เน็ตเป็นมาตรการที่ประเทศต่างๆ นิยมใช้เพื่อควบคุมการเผยแพร่เนื้อหาที่ผิดกฎหมายและเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมเช่นเดียวกัน โดยในบางประเทศได้ออกเป็นคำสั่งในการปิดกั้นเนื้อหา (Mandate) เพื่อห้ามมิให้ประชาชนในประเทศของตนสามารถเข้าถึงเนื้อหาดังกล่าวได้ เช่น สาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศซาอุดีอาระเบีย ประเทศเกาหลีใต้ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และประเทศไทย เป็นต้น

มาตรการในการแก้ไขเยียวยาเพื่อขจัดปัญหาเกี่ยวกับการหมิ่นประมาทหรือข้อมูลหรือเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ต ได้ถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลายในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งบางประเทศอาจใช้มาตรการเดียว แต่ในบางประเทศอาจใช้หลายๆ มาตรการผสมผสานกันเพื่อขจัดปัญหาดังกล่าวในประเทศของตน จากการศึกษาพบว่า ในการจัดการปัญหาดังกล่าวยังมีปัญหาและอุปสรรคในการจัดการในหลายประการ เช่น ปัญหาทางเทคนิค ปัญหาทางกฎหมาย เนื่องจากการบังคับใช้กฎหมายกับผู้เผยแพร่ข้อความหมิ่นประมาท หรือข้อมูลที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ตสามารถกระทำได้ในอาณาเขตของรัฐเท่านั้น แต่ปรากฏว่าอาจมีการเผยแพร่เนื้อหาหรือข้อมูลจากรัฐต่างประเทศ ซึ่งกฎหมายภายในรัฐไม่สามารถที่ลงโทษผู้กระทำความผิดซึ่งอยู่ในต่างประเทศได้ นี่คือ ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่ง

ในส่วนของประเทศไทยนั้น มาตรการในการแก้ไขเยียวยาผู้เสียหายอันเกิดจากการเผยแพร่ข้อความหมิ่นประมาท หรือข้อมูลที่ไม่เหมาะสมของผู้ให้บริการเว็บไซต์ ยังไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้อย่างชัดเจน ซึ่งมีเพียงการกำหนดความรับผิดทางอาญาของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต และความรับผิดฐานละเมิดในทางแพ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เท่านั้น ดังนั้น จึงควรที่จะ

แก้ไขกฎหมาย โดยการเพิ่มเติมมาตรการในการแก้ไขเยียวยาบุคคลผู้ได้รับความเสียหาย จากการเผยแพร่ข้อความหมิ่นประมาท หรือข้อมูลที่ไม่เหมาะสมของขอให้บริการเว็บไซต์ เช่น การกำหนดให้ ผู้ให้บริการต้องโฆษณาคำขอโทษผู้เสียหายเป็นระยะเวลาหนึ่ง หรือผู้ให้สิทธิแก่ผู้เสียหายในการ ใช้พื้นที่บนเว็บไซต์ในการชี้แจงข้อเท็จจริง รวมทั้งกำหนดค่าสินไหมทดแทนความเสียหายให้แก่ ผู้เสียหายด้วย เป็นต้น

นอกจากนั้น ในประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยทั้งหลาย การเคารพต่อ สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานล้วนเป็นสิ่งสำคัญ การแสวงหาความร่วมมือกับ นานาอารยประเทศควรมีการร่วมมือกันอย่างเต็มที่และควรได้รับการปฏิบัติโดยปราศจากเงื่อนไขด้วย เช่น คนไทยใช้ Facebook แต่เซิร์ฟเวอร์อยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา หากแจ้งให้ผู้ให้บริการ ในประเทศสหรัฐอเมริกาส่งข้อมูลดังกล่าวออกอาจต้องใช้เวลาน้อย 2 อาทิตย์ ผู้ให้บริการหรือ เจ้าหน้าที่ที่นั่นก็อาจจะไม่เกรงกลัว เพราะอยู่กันคนละประเทศ ในกรณีเช่นนี้ จะทำอย่างไร เพื่อที่จะให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศที่ดีขึ้น ถ้าหากมีการแจ้งให้ลบข้อมูลที่ไม่เหมาะสมนั้นทิ้ง เช่น การดูหมิ่นสถาบัน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 112 เนื่องจากบางประเทศไม่มีความผิดฐานหมิ่นสถาบันเช่นเดียวกันกับประเทศไทย ซึ่งหากมีการแจ้งไปผู้ให้บริการหรือเจ้าหน้าที่นั้น ก็อาจไม่ลบข้อความนั้น นอกจากนั้น อานาจศาลไทยก็ไม่อาจลงโทษผู้กระทำความผิดฐานหมิ่นสถาบัน ในต่างประเทศได้ ด้วยเหตุนี้ จึงประเทศไทยควรแสวงหาความร่วมมือโดยทำสนธิสัญญาหรือ ปฏิญญาร่วมกัน เพื่อให้มีความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยวางหลักเกณฑ์ให้แก่แต่ละประเทศนั้น ต้องมีการแก้ไขกฎหมายภายในของประเทศตนให้สอดคล้องกันหรือเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานในระดับประเทศและระหว่างประเทศ ให้เป็นสากล

ผู้เขียนเห็นว่า ควรที่จะเพิ่มเติมบทบัญญัติของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิด เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ในมาตรา 20 โดยการกำหนดว่า ผู้ให้บริการจะต้องจดทะเบียนเว็บไซต์ ของตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ หากเมื่อมีการกระทำความผิดในเว็บไซต์ของผู้ให้บริการคนใด ผู้เสียหายก็ย่อมสามารถที่จะยื่นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเว็บไซต์นั้น ได้อย่างถูกต้องได้

อย่างไรก็ตาม ปัญหาทางกฎหมาย สำหรับการบังคับใช้กฎหมายกับผู้เผยแพร่ข้อความ หมิ่นประมาท หรือข้อมูลที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ตนั้น ไม่สามารถที่จะประสบผลสัมฤทธิ์ได้ อย่างแท้จริง จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคอุตสาหกรรมและภาคประชาชน รวมทั้ง ความร่วมมือในระหว่างประเทศ ถ้าหากว่ามีการกระทำความผิดซึ่งอยู่ในต่างประเทศ หรืออยู่ในอีก ประเทศหนึ่ง โดยอาจมีการทำสนธิสัญญา หรือความตกลงร่วมกันระหว่างรัฐต่างๆ ให้สามารถ ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดซึ่งอยู่นอกอาณาเขตของรัฐตนได้ เช่น การส่งผู้ร้ายข้ามแดน หรือการ

กำหนดให้ผู้เสียหายสามารถเป็น โจทก์ฟ้องคดีในประเทศที่มีการกระทำความผิดนั้นได้ หากมีการดำเนินการดังกล่าวแล้ว ปัญหาเกี่ยวกับเผยแพร่ข้อความหมิ่นประมาท หรือข้อมูลที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ต น่าเชื่อว่าอาจจะลดน้อยลงหรือหมดสิ้นไป